

עולם לו פ"י שהולך ונעתק מזה העולם לו לבדו ליבטל אליו ליחודו ית' בהשגתו בגדולתו מדרגה אחר מדרגה וגם הליכות העולם עצמו לו שגם העולם עצמו הולך ומתעלה עם האדם ליחודו ית' מאחר שהאדם הוא בתוכו ונק' הליכות לשון רבים כמאד"ל אל תקרי הליכות אלא הליכות. וכמ"ש עלומי ית' מספר ודרשו ר"ל אלו הליכות שלכן נקראו בשם הליכות ש"ע"י העיון בהם להשיג היטב על בוריהם וזכה האדם לילך ממדרגה למדרגה בהשגת גדולת א"ס ב"ה וקרבתו אם קרבת אלקים תתקן באמת ויבקשה ככסף כו' ויגעתי ומצאתי כו' ולאפוקי מי שאינו כו'. ואת מצותי תשמרו הוא ענין הדבור כמאד"ל שמור זו משנה שהוא הדבור בדת' מלשון ושנתם לבניך. והענין כי אף מי שמוחו קטן להשיג בגדולת ה' ולילך בה מדרגה למדרגה. הנה אעפ"כ יש בכל א' ואחד מישראל בחי' אלקות ודבר ה' השוכן בתוכו וכמ"ש ונתתי משכני בתוכם ופי' בזה משכונא דילי והוא עדי"מ כאדם שנתן משכון לחבירו שהמשכון אינו מרצונו הטוב כך כביכול הנה ארז"ל גלו לאדום שכניה עמהם פ"י אף כי ידע אינו בנפשו איה מקומו שהוא בתחתית המדרגה בגלות אדום וישמעאל כ"י שהם המה מדות הרעות אונות וכעס ודומיהן מכל מקום לא יכול לבו בקרבו לאמר אבדה תקותי כי האמת אינו כו' שאפילו בגלות שכניה עמהם הנותנת לו חיות אלקות אפי' בעודו עובר על רצונו ית' שיוכל לקבוע במוחו ומחשבתו ענין אמונת אחדותו ית' האמיתי כל א' בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וכולא קמי' כלא חשיב. והוא זה ה' אלקיכם כי הו' בחי' הו' היה הו' והי"ו ואני הו' לא שנית' הוא יכול להיות שורה וקבוע במוחו להיות לבו בכחי' אלקיכם וכמ"ש במ"א. אך צריך שתהי' בחי' זו שמורה וקבועה בו בתוכו ממש שלא יהי' רק כמו שעומד על שכלו מלמעלה ואינו נתאמת ונתפס בשכלו היטב כמ"ש ונתתי משכני בתוכם דייקא והשמירה לו ארז"ל שמור זו משנה שהוא הדיבור והשינון בדת' כי דבר ה' זה הלכה וכמאד"ל השונה הליכות שהוא רק בחי' שמירה להיות משתמר בקרבו מה שכבר ניתנה לו אף שאינו יכול לילך ולהתעלות מעלה מעלה בהשגת גדולתו וקרבתו ית' מ"מ ע"י המשכת עולם הדבור בתוכו כמ"ש ותורתך בתוך מעי כתובי ואשים דברי כפיך כו' נתפס ונתאמת אצלו ענין אמונת אחדותו ית' באמת לאמיתו ולא בדמיונות הוא כמאד"ל אין הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות שהוא בחי' הדבור כתיב שנאמר גם כי יתנו גוים עתה אקצצם פ"י שאע"פ שהם בבחי' גלות' שכניה עמהם זהו שארז"ל על פסוק על מה אבדה הארץ על ביטול תורה כי ע"י ביטול תורה שהוא בחי' דבר ה' אבדה האמונה שהיא בחי' הארץ הדום רגלי שאינו נתפס במוחו אמונת יחודו ית'. ועשייתם אותם זה המעשה שהוא ענין המשכת אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י המעשה כמאד"ל לא המדעשה הוא העיקר אלא המעשה וארז"ל גדול תלמוד שמביא ליד מעשה מכלל שהמעשה הוא עיקר התכלית והיינו כי א"א להמשך גילוי אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י שום השגה וכח המחשבה ודיבור דלית מחשבה תפיסא ביה ללל ואפילו השגות עליונים כו' רק ע"י בחי' המעשה וקיום המצות כענין לחכימא ברמיזא, והוא כמשל האדם שאינו יכול לדבר ולהסביר כל לבו לפני חבירו האיקר יעשה רק ע"י שרמיו על בתנועה כל שהוא. כך כביכול הנה באתעלית צריך להיות אתעלית ע"י שיהיה מהן דתליא בעובדא וע"י מעשה המצות וקיומן נרמז ונמשך מלמעלה מעלה מאד וממקום גבוה יותר כעין רמז ולמשל כמו מעשה הצדקה שע"י שושפיע חיות לזולתו רומז למעלה למקום מקור כל הששפיעות להשפיע חיים וחסד לכל העולמות. וכן ענין כל המצות ואפילו מצות ת"ת שבכבוד דעיקמת שפתיו הוי מעשה. וז"ש ויהי מעשה הצדקה שלום כי ענין השלום הוא שמחבר שני הפכים ועושה שלום ביניהם. כך א"א

י"ז בחוקותי.

אבל האוכל אחר אפיתו הוא מתעכל במעיו ונבלע באבריו להיות ממנו דם הנפש והיו לאחדים ממש. וכן הענין במזון הנפש שהיא התורה ששאינה אפיה אצל האדם כמו שית' לקמ', אף אם הוא אצמו שלומד תורה הרבה אינה מתאחדת עמו אלא היא ענין פ"ע ואזו בפני עצמו ואינו מקבל חיות כלל ממנה כענין הלחם הגשמי ש"ע והוא עדיין צלל, אבל כשהתורה אפיה אצל האדם היא נבלעת בכל רמ"א אבריו והיו לאחדים ממש כנ"ל. והוה שאמרו חז"ל על פסוק ערוכה בכל ושמורה אם ערוכה ככל רמ"א אבריו היא שמורה וכו'. וכמשנת' ע"פ ושכתה הארץ. ולהבין ענין האפיה הוא ענין ארמם ז"ל כי התורה נתנה אש שמורה על גבי אש לבנה, ור"י בהרמ"ז פ' עקב דף ע"ב ס"ט. פ"י אש שמורה חכמה סתימאה ע"ג אש לבנה הוא אבא. וא"כ פ"י וענין אש שמורה הוא ע"ד ישת חשך סתרו ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה שמורה אני ונאווה ע"ש. והנה ענין אש שמורה הוא אש מסותרת ונעלמת בלב כל א' ואחד מישראל באהבה ותשוקה לדבקה בו ית', שאף שהוא טרוד בעסקיו הגשמיים כי לבו בוער תמיד לאהבה ה' כמ"ש צעק לכם אל אדני כי הלב צועק בהעלם והסתר לדבקה בו ית' ונקל יתרה אהבה וכמ"ש סמכוני באשיותו וגו' כי יחולת אהבה אני וזהו ענין אני ישנה ואעפ"כ ולבי ער. ועמ"ש ע"פ ציון במשפט תפדה, ובאהבה זו המסותרת ובויערת אשר רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה שמתלהב ובויער תמיד לדבקה בו ית' בזה יוכל האדם לאפות לחם טהה שהיא התורה וכשיאפה האדם את התורה שלהבת האהבה אליו ית', בזה יובלעו דברי תורה במעיו והיו לאחדים עמו. וזהו ואפוי לחמכם פ"י התורה כתנור אוזן פ"י בחמימות האהבה הבאה מהתבוננותו של אחד יחודו של עולם. וענין ער נשים הוא שבנפש כל אחד ואחד מישראל יש עשר בחינות שלש אמות ושבע כפולות ובעשרה דברים אלו יהיה האפיה הג"ל ויהיו בחי' אלו בחי' נוקבא שידע שבאמת אין הטוב שלו. והיינו התשוקה לדבקה בו ית' אינו מעצמו ועבודתו רק בעל האמת ונתן לו האמת. וזהו היה בעיני' כרשע אפילו אם אחד לומד תמיד תורה ומתפלל תמיד מ"מ היה בעיני' כרשע. אבל הרע בעצמו שעושה שלו הוא כי הוא מעצמו, וזהו שלהבת י"ה כי השלהבת לאהבה ה' הוא מן י"ה וכשיהי' בעצמו בחי' מקבל לבד ולא בחי' יש פ"ע יוכל לכוף לידו אפיה הג"ל, וענין מ"ש סדיה שימני כחותם. והשיבו לתמכם במשקל פ"י שישכב התורה ע"י אפיה הג"ל מטה למעלה מבחי' משקל כמ"ש ומשקל בפרס הרים שהוא בבחי' שלמעלה מבחי' המרים שבו שוקל הרים וכמ"ש מתחלה בזהר (כפ"י תרומה קע"ב והאניו ר"צ ע"א. ועמ"ש בדיה לבן יזהה אמה. איה סופר איה שוקל ומיש בדיה אתם נצבים ענין ושקל בפרס ועמ"ש בענין תנופת שתי הלחם ע"פ והיני הכוהו אותם) ואלתם ולא תשבעו ע"ד אוהב כסף כו'. כן באהבה תשגה תמיד לחזור פעמים רבות אין מספר. ובכל פעם ע"י בעיניו כחדשים ממש ולא יאבד נפשו בהם לעולם. וכמ"ש יתבו כי זקנה אמן. וגם שלא יהיה בבחי' זקנה. וכמאמר רמ"ל ומי איכא זקנה קמיה כו'. שהוא ית' למעלה מהזמן ואין הזמן מושל בו להוקינו. אבל בלאו הכי אינו מקבל חיות מן התורה כי וכבודי לאחר לא אתו כו'.

אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל. הנה לכאורה לא שייך לומר חוקים ומשפטים ותורות על הברכות וקלות הכתובים למעלה כפ"י ושאין בהם ציווי דבר הוה ומשפט. וגם להבין מהו בינו ובין בני ישראל והל"ל אל בני ישראל וכו'. אך הענין דהנה כפ"י שלמעלה כתוב אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשייתם אותם וגו' בחי' אלו תלכו תשמרו ועשייתם אותם הם כנגד מחשבה דיבור ומעשה, בחקותי תלכו הוא ענין המחשבה בעיון והשגת גדולתו ית' שיש בה כמה מדרגות זו מעלה מזו ולכן נק' בשם הליכה כמ"ש ילכו מחיל אל חיל והוה ענין מיש הליכות

שי"ה חקב - חיות כלל מנהנה נתקן ע"פ לוח החיקון.
שי"ה סוכ"ע - באשיותו וגו' נתקן ע"פ לוח החיקון.
י"ז בחוקותי.